

TC-OR-5241-6

prof. dr Gerard Ciołek
Pracownia Sztuk Plastycznych
Oddział w Krakowie.

Kraków 18.XII.80

Opis techniczny

projektu wstępnego rekonstrukcji

ogrodu zabytkowego w Świerznie pow. Kamień Pomorski.

I. Materiały wyjściowe.

Stosunkowo skąpe przekazy historyczne informują o założeniu rezydencji w końcu XVII wieku przez Jerzego Kaspra Fleminga. Był to dwór z ogrodem, przy którym wzniesiono w 1718 r. dwa boczne skrzydła, obejmujące dziedzińiec w podkopy. W 1784 r. dwór został rozebrany a mieszkanie znalazło się w skrzydle zachodnim. Miejsce dworu nie zostało już zabudowane, jego miejsce zajęły dwa gołębniki oraz brama wprowadzająca z dziedzińca do ogrodu. Ogród w stylu francuskim, z XVIII wieku, w kształcie wydłużonego prostokąta, podzielonego na dziesięć kwater, parali ułożonymi względem głównej alei. Na skrzyżowaniu tej alei z poprzeczną ksz drogą wielkie rondo z basenem, przy nim cztery boskiety z mniejszymi rondami i basenami, do których wiodą przekątniowo prowadzone chodniki. Skrajne kwatery były prawdopodobnie sadami. Ogród otaczała obwodowa aleja, w której na końcu głównej osi, naprzeciw dziedzińca-pozag. Od strony zachodniej przytykał do ogrodu ozdobny sad, otoczony wraz z ogrodem kanałem.

Opis stanu historycznego znajduje niemal pełne potwierdzenie w pomiarach sytuacyjno-wysokościowych z 1957 r. i pozwala na stosunkowo wierne rekonstrukcję pierwotnego ukształtowania założenia.

II. koncepcja ogólna rekonstrukcji.

Poza ogólnymi sugestjami rekonstrukcyjnymi zleceniodawca nie dostarczył dodatkowych informacji, dotyczących programu użytkowego dworu i paracu w Świerznie. Projekt wstępny idzie zatem w kierunku

pełnego odtworzenia stanu dawnego, z nieznacznymi zmianami, jakie wynikają z analizy materiałów pomiarowych oraz przypuszczalnych potrzeb użytkowych.

Projekt nie przewiduje zmian w układzie zabudowy istniejącej, zachowuje kolisty klomb na dziedzińcu, otoczony płotkiem w cyferkę, przywraca ogrodzenie i bramkę w linii gołębników. Cztery kwatery najbliższe dziedzińca przewidywane są jako partery trawnikowe, obramowane obwódkami. Poszące w linii równoległej do ściany dziedzińca kasztany są uzupełnione, zamykając w ten sposób pola kwaterowa czworobokiem szpalerów. W boskietach ronda i baseny ulegają regulacji, natomiast ronda i basen centralny - rekonstrukcji. Dwie kwatery północne pozostają w dotychczasowym charakterze sadków, otrzymują jedynie obramienie tywopłotowe. Uzupełnieniu w drzewostanie i strzyżonych tywopłotach ulega aleja obwodowa, otaczająca od ^{wschodu} ~~zachodu~~ i północny kanał podlega regulacji. Sąsiadujący z ogrodem od ^{zachodu} ~~wschodu~~ sad otrzymuje niezbędne drogi oraz uregulowane rzędy drzew owocowych. W południowo-zachodnim narożniku, przy domu mieszkalnym, na stoku, opadającym ku struzce, przewidywany jest ogródek warzywny i inspekty. Ponadto projekt przewiduje uzupełnienie drzewostanu na obrzeżach ogrodu, na skarpach, nad wodami i w alei dojazdowej.

III. Ukształtowanie terenu.

Stan istniejący wykazuje pewne nieregularności w ukształtowaniu pionowym terenu: spadek dziedzińca po przekątnej w kierunku pół-zach lokalne wyniesienie po wschodniej stronie parterów, niska zróżnicowane niwelaty basenów w boskietach i dość ostry spadek terenu w pół-zach. części sadu. Projekt przewiduje regulację terenu przez wyrównanie dziedzińca i nadanie mu spadku od budynków ku ogrodowi, zdjęcie wyniosłości na parterach i podsypywanie pół-zach narożników ogrodu i sadu, celem zmniejszenia ich spadku, a w szczególności na drogach.

Również baseny w rondach powinny być uregulowane pod względem wysokościowym. Ogólna tendencja niwelacji terenu przewiduje odwodnienie ogrodu od środka ku obrzeżom krawężni i kanałom. Przewidywany bilans robót ziemnych kształtuje się: m³ wykopów oraz
m³ nasypów.

IV. Nawożenie gleby.

W związku z projektowanymi robotami ziemnymi należy miejsca wykopów i nasypów poddać zabiegom melioracyjnym, pokrywając je humusem i nawozem, dla uzyskania urodzajnej warstwy gleby. Wobec długoletniego braku konserwacji ogrodu wydaje się niezbędne przeprowadzenie tzw. regulówki na całym obszarze ogrodowym, z wyłączeniem dróg; szesnastkowe wskazówki w tym względzie powinien udzielić fachowy ogrodnik, po dokładnym zapoznaniu się z warunkami miejscowymi.

V. Wytyczne dla brant.

Projekt przewiduje zainstalowanie trasy wodociągowej od budynku mieszkalnego /brak danych odnośnie tych spraw/ do basenów, z kilkoma hydrantami do polewania oraz odprowadzenie wody z basenów krótkim ciągiem kanalizacyjnym do kanału zachodniego. Baseny przewidywane są jako zagłębione w terenie niecki, wyłożone podwójną warstwą papy na lepiku, na uprzednio przygotowanym i wyrównanym podłożu, z odpowiednim doprowadzeniem wody i jej w formie pojedynczych fontann /0,5 l/sek/, przelewami i spustami. Długość linii wodociągowej wynosi mb, kanalizacyjnej mb. Ogród powinien być otoczony ogrodzeniem z siatki w słupkach betonowych, przeprowadzonym w linii zadrzewień i zakrzewień po zewnętrznej stronie kanałów, na długości mb.

Gerard Ciołek

/-/prof. dr Gerard Ciołek